

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Fedosenco Margarita în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 noiembrie 2020 și a sentinței Judecătorei Bălți, sediul Central din 14 aprilie 2020, în cauza penală în privința lui,

Iuferov Anatolie xxxxx, născut la xxxx, domiciliat în xxxxxxxx, str. xxxxxx

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 30.12.2019-14.04.2020;

Instanța de apel: 13.05.2020-20.11.2020;

Instanța de recurs: 03.02.2021-21.04.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediu Central din 14 aprilie 2020, Iuferov Anatolie a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (1) Cod penal, și condamnat în baza acestei Legi la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani.

În temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de sentințe, la respectiva pedeapsă a fost adăugată parțial pedeapsa aplicată prin sentința Judecătorei Bălți sediu Central din 19 februarie 2018, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe o perioadă de 3 ani.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de partea vătămată xxxxx xxxxx, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța de drept civil.

A fost admisă solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare, fiind dispusă încasarea din contul lui Iuferov Anatolie în beneficiul statului a sumei de 27 972 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost soluționată chestiunea referitor la corpurile delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Iuferov Anatolie, la de 20 octombrie 2019, în jurul orei 17:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a mers pe adresa - xxxxx, proprietatea lui xxxxx xxxxx, care deține gradul I de invaliditate, și sub pretextul verificării contorului de gaz, a pătruns în apartamentul nominalizat, unde, a aplicat față de victima xxxxx xxxxx forța

fizică manifestată prin multiple lovituri peste față și corp, după care, contrar voinței ultimei, a întreținut un raport sexual în formă obișnuită.

Astfel, Iuferov Anatolie prin acțiunile sale intenționate a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.171 alin.(1) Cod penal cu indicii calificativi - *violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința.*

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Victor Polivenco în numele inculpatului Iuferov Anatolie, care a solicitat casarea sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, în temeiul art.390 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Iuferov Anatolie să fie achitat de sub învinuirea formulată privind comiterea infracțiunii prevăzută de art.171 alin.(1) Cod penal.

În motivarea cerințelor sale, apelantul a invocat că:

- în cazul din speță nu a fost demonstrată vinovăția lui Iuferov Anatolie în comiterea infracțiunii ce i se impută, instanța pronunțând sentința de condamnare doar în baza declarațiilor părții vătămate, fără ca acestea să fie confirmate prin alte probe;

- nu s-a dat apreciere cuvenită raportului de expertiză întocmit în privința părții vătămate, din care rezultă că la xxxxx xxxxx nu au fost depistate leziuni în regiunea organelor genitale, iar celelalte leziuni nu sunt caracteristice unui raport sexual forțat;

- nu au fost apreciate just declarațiile martorului Corcimar Serghei, care nu a văzut faptul întreținerii raportului sexual între partea vătămată și inculpat, acesta declarând că atunci când a revenit la domiciliu aceștia erau îmbrăcați și se aflau în camere separate;

- prima instanță a respins solicitarea inculpatului cu privire la acordarea unui termen pentru a încheia contract de asistență juridică cu un apărător ales, invocând necesitatea examinării cauzei pe motiv că partea vătămată deține gr. I de invaliditate. Însă în opinia apelantului nu au fost prezente motive care ar prezenta necesitatea examinării în regim de urgență a cauzei penale;

- supune criticii plângerea părții vătămate din 20.10.2019, din care rezultă că xxxxx xxxxx nu a fost avertizată de răspunderea penală pentru denunț fals. Plângerea și explicația privind răspunderea pentru denunț fals fiind semnate de o altă persoană fără a avea împuterniciri în acest sens. Martorul Corcimar Serghei a declarat că documentele în cauză le-a semnat el, deși partea vătămată nu este recunoscută iresponsabilă și are capacitate de exercițiu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 noiembrie 2020, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul Povilenco Victor în numele inculpatului, fiind menținută sentința primei instanțe.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, instanța de fond în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității, și din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția

inculpatului Iuferov Anatolie în comiterea faptei incriminate, constatând și reținând în acțiunile acestuia comiterea infracțiunii prevăzută de art.171 alin.(1) Cod penal.

Astfel, în urma verificării probatoriului administrat de prima instanță, instanța de apel a remarcat că probele puse la baza sentinței de condamnare corespund cerințelor legale, prin prisma acestora instanța de judecată a apreciat obiectiv aspectele de fapt și de drept ale cauzei. Probele administrate în cadrul prezentei cauze penale formează un ansamblu probatoriu, prin care se dovedește pe deplin vinovăția inculpatului Iuferov Anatolie în fapta adusă lui în învinuire, totodată fiind în totalitate combătute argumentele invocate în cererea de apel, formulată cu privire la nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

În acest context, instanța de apel a notat că potrivit raportului de expertiză judiciară nr. xxxxx xxxxx din xxxxx xxxxx, sângele xxxxx xxxxx se referă la grupa xxxxx xxxxx. Sângele lui Iuferov Anatolie se atribuie grupei xxxxx xxxxx, cu antigenul H asociat. Sângele uman fără amestec de spermatozoizi depistat în fragmentele din petele de pe chiloți, pantaloni, este de grupa xxxxx xxxxx , după cum este a xxxxx xxxxx (f.d.67-69). Astfel, rezultă, că pe chiloții și pantalonii lui Iuferov Anatolie a fost depistat sângele xxxxx xxxxx, fapt ce suplimentar demonstrează că ultima a fost maltrată de inculpat cu scopul de a se supune lui în vederea întreținerii raportului sexual.

Mai mult, instanța de apel a menționat că, concluziile din raporturile de expertiză judiciară privitor la leziunile corporale depistate la Iuferov Anatolie coroborează perfect cu declarațiile părții vătămate xxxxx xxxxx (f.d.80-82 și f.d.195) și procesul verbal de cercetare la fața locului (f.d.12-13) și nu lasă dubii referitor la faptul, că xxxxx xxxxx s-a opus acțiunilor infracționale ale inculpatului Iuferov Anatolie, aplicând forța fizică și chiar l-a înfipt cu cuțitul în picior manifestând astfel reacție de autoapărare, dar ținând cont inclusiv și de constituția fizică a acestora, opunerea de rezistență a părții vătămate a fost înfrântă, inculpatul ducându-și intenția de viol până la sfârșit.

Totodată, instanța de apel a remarcat că, deși pe parcursul procesului penal Iuferov Anatolie a negat faptul violului, totuși în explicațiile și declarațiile acestuia instanța de apel a evidențiat mai multe neconcordanțe și contradicții, fiind evident faptul că inculpatul nu a avut pe parcurs o poziție unică și fermă cu privire la circumstanțele ce au avut loc la de 20 octombrie 2019, în jurul orei 17:00, în apartamentul părții vătămate

Având în vedere cele expuse *supra*, instanța de apel a remarcat, că argumentul expus de apelant, cu privire la lipsa leziunilor în regiunea organelor genitale nu indică asupra faptului că violul nu a avut loc, or, leziuni corporale prezintă atât partea vătămată cât și inculpatul, fapt ce întemeiază concluzia, că violul a fost comis cu aplicarea forței fizice, partea vătămată opunând rezistență activă.

Cu referire la alegațiile apelantului privind, că plângerea părții vătămate din 20.10.2019 a fost semnată de către Corcimar Serghei – soțul părții vătămate, respectiv xxxxx xxxxx formal nu poate fi trasă la răspunderea penală pentru

denunț fals, instanța de apel vizualizând înscrisul nominalizat atestă prezența a două semnături, una dintre care aparține părții vătămate.

Sub acest aspect, instanța de apel a remarcat că, apărarea nu a invocat dezacord cu plângerea respectivă la etapa prezentării materialelor urmăririi penale, fapt ce în temeiul art.251 alin.(4) Cod de procedură penală, nu poate servi temei pentru anularea actului în cauză.

La fel, instanța de apel a considerat echitabilă atât categoria cât și quantumul pedepsei stabilite prin sentință inculpatului Iuferov Anatolie, ținându-se cont de faptul, că legea la sancțiunea art.171 alin.(1) Cod penal nu prevede alternative, legislatorul reglementând doar privațiunea de libertate pentru respectiva infracțiune, de la 3 la 5 ani, care este catalogată ca mai puțin gravă.

La caz, instanța de apel a menționat că instanța de fond corect a conchis că nu ar fi oportună aplicarea pedepsei condiționate în privința inculpatului, or, anterior Iuferov Anatolie a fost supus răspunderii penale, însă careva concluzii de rigoare nu a făcut, continuând comiterea infracțiunilor.

În concluzie, instanța de apel, a conchis că, găsește întemeiate statuările instanței de fond precum, că corijarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, în acest sens reținându-se circumstanțele în care a fost săvârșită infracțiunea, având la bază pericolul social al faptei comise în coraport cu urmările prejudiciabile și relațiile sociale afectate.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Fedosenco Margarita, care fără a invoca vreun temei din cele prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a sentinței primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Iuferov Anatolie să fie achitat.

În motivarea cerințelor sale, recurenta a invocat că:

- instanța de fond a încălcat prevederile art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală, or, la pronunțarea sentinței de condamnare în privința lui Iuferov Anatolie, precum și în cadrul examinării cauzei penale nominalizate nu a fost identificată nici o proba scrisă, ce ar susține declarațiile victimei privind întreținerea unui raport sexual forțat;

- nici o probă din cadrul cauzei penale nu probează faptul întreținerii raportului sexual de către inculpat cu partea vătămată și mai mult nu au fost depistate la victimă leziuni caracteristice raportului sexual forțat;

- în instanța de fond a fost audiat martorul Corcimar Serghei, care a declarat că este soțul părții vătămate și când ultimul a revenit la domiciliul comun, l-a observat pe Iuferov Anatolie și soția sa xxxxx xxxxx în apartament, ambii fiind îmbrăcați și în camere separate. Faptul întreținerii raportului sexual forțat între victimă și inculpat nu a fost văzut de către martor, aceasta fiind doar concluzia acestuia, făcută în baza de presupuneri;

- organul de urmărire penală nu a demonstrat întreținerea raportului sexual forțat de către Iuferov Anatolie cu victima xxxxx xxxxx, iar sentința de condamnare nu conține trimitere la probe ce ar susține indiscutabil și fără presupuneri declarațiile părții vătămate.

- instanța de fond a fost încălcat dreptul inculpatului prevăzut de art. 6 CEDO, fiind examinată cauza în regim de urgență și fără acordarea termenului pentru angajarea unui apărător ales.

- cauza penală deferită judecății a fost numită spre examinare pentru data de 20 martie 2020, la care fiind în arest preventiv a fost escortat inculpatul Iuferov Anatolie, care la rândul său a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru a încheia un contract de asistență juridică cu un apărător ales, solicitare ce a fost respinsă de către prima instanță, care a oferit inculpatului un apărător oferit în baza deciziei CNAJGS;

- sentința de condamnare în privința lui Iuferov Anatolie nu conține motivele care au stat la baza necesității de a fi examinată cauza penală în regim de urgență în contextul solicitării unui termen suplimentar de către inculpat și fără a ține cont că ultimul a fost reținut și plasat în arest preventiv recent în baza încheierii Judecătorei Bălți sediul central din 10.03.2020;

- au fost încălcate prevederile codului de procedură penală cu privire la preluarea plângerii, depuse de xxxxx xxxxx (f.d.8), or, plângerea din 20 octombrie 2019, adresată IP Bălți de la cet. xxxxx xxxxx, nu conține informația privind aducerea la cunoștință despre faptul că ultima poartă răspundere penală pentru denunț fals, acțiune obligatorie conform art. 263 alin.(7) Cod de procedură penală;

- inculpatul a depus un demers privind numirea unei expertize judiciare psihiatrico-legale în privința părții vătămate xxxxx xxxxx, rezultatele căreia ar avea consecințe cardinale pentru o apreciere de drept pe cauză, însă Curtea de Apel Bălți prin încheierea din 20.11.2020 a respins această solicitare.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru netemeinicia recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 din Codul de procedură penală.

Din conținutul recursului ordinar declarat se constată că, deși recurenta nu invocă în mod special careva temei de casare din cele prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, însă, considerând ca în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunii, iar hotărârile judecătorești se întemeiază pe o poziționare unilaterală a concluziilor, exclusiv de pe poziția părții vătămate și pe declarațiile acesteia, fără ca aceste declarații să fie confirmate prin probe

scrise. Prin urmare această poziție se circumscrie temeiurile de casare prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de către recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

În această ordine de idei, Colegiul penal ține să menționeze că alegațiile recurentului cu privire la faptul că „nici o probă din cadrul cauzei penale nu probează faptul întreținerii raportului sexual de către inculpat cu partea vătămată și mai mult nu au fost depistate la victimă leziuni caracteristice raportului sexual forțat”, precum și alegațiile referitoare la aprecierea probatoriului apreciat la caz, sunt declarative, or, din materialele cauzei și textul deciziei atacate rezultă că pentru pronunțarea deciziei, instanța de apel și-a motivat corect soluția bazându-se pe cumulul de probe administrat la cauza penală, examinate și cercetate în prima instanță, cercetate suplimentar și verificate în instanța de apel, apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

Mai mult decât atât, la acest capitol, instanța de recurs ordinar subliniază că, procedura de apreciere a probelor ține de starea de fapt a cauzei, care a fost deja statuată de către instanțele ierarhic inferioare, de competența cărora este stabilirea stării de fapt.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și s-o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, însă va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească devenită definitivă.

Această concluzie se desprinde din prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care prin temeiurile enumerate în pct. 1)-16) oferă dreptul de casare numai dacă se constată o eroare de drept. Aprecierea probelor ca temei de recurs nu se specifică în norma vizată, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar constitui temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Distinct de cele expuse, Colegiul penal, la fel apreciază critic alegațiile recurentului precum că „instanța de fond a fost încălcat dreptul inculpatului prevăzut de art. 6 CEDO, fiind examinată cauza în regim de urgență și fără acordarea termenului pentru angajarea unui apărător ales.”, or, potrivit materialelor cauzei, prima ședință de judecată a instanței de fond a avut loc la data de 11 februarie 2020 (f.d. 159, vol. I), fapt despre care inculpatul a fost citat, însă nu s-a prezentat la ședința judiciară menționată.

Sub acest aspect, este de menționat că inculpatul cunoștea despre ședințele de judecată de examinare a cauzei penale în care ultimul avea calitatea de inculpat, prin urmare avea suficient timp să beneficieze de serviciile unui apărător ales de el.

În această ordine de idei, cu referire la alegațiile în latura desemnării apărătorului inculpatului în ședințele judiciare a instanței de fond, Colegiul penal notează că potrivit art. 361 alin. (1) Cod de procedură penală, președintele ședinței de judecată anunță numele și prenumele apărătorului și constată dacă

inculpatul acceptă asistența juridică a acestui apărător, renunță la el cu schimbarea lui sau singur își va exercita apărarea.

Subsecvent, Colegiul mai menționează că instanța de judecată trebuie în mod obligatoriu să concretizeze dacă inculpatul este de acord ca interesele sale să fie reprezentate de un apărător concret prin consemnarea acestui fapt în procesul-verbal al ședinței de judecată și să decidă admiterea acestui apărător printr-o încheiere protocolară.

Astfel, instanța de recurs reține că la caz, prima instanță a respectat prevederile art. 361 Cod de procedură penală, fapt ce se confirmă prin procesul verbal al ședinței judiciare a instanței de fond (f.d.192-193, vol. I), unde inculpatul Iuferov Anatolie a acceptat în mod expres, asistența juridică oferită de către avocatul Povilenco Victor.

Cu referire la argumentul recurenteii precum că „*inculpatul a depus un demers privind numirea unei expertize judiciare psihiatrico-legale în privința părții vătămate xxxxx xxxxx, rezultatele căreia ar avea consecințe cardinale pentru o apreciere de drept pe cauză, însă Curtea de Apel Bălți prin încheierea din 20.11.2020 a respins această solicitare*” Colegiul penal menționează că potrivit certificatului medical emis în privința părții vătămate xxxxx xxxxx (f.d 87, vol. I) se atestă că ultima nu se află la evidență la medicul psihiatru, prin urmare instanțele ierarhic inferioare nu au avut temei de a cerceta suplimentar chestiunea cu privire la starea de sănătatea a ultimei sub acest aspect, iar alegațiile recurenteii în acest sens, constituie nu altceva decât o interpretare subiectivă a acesteia, care nu este susținută de nici un substrat probator.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, relevă în mod concludent că instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor.

În aceste condiții, nu se mai impune reluarea unei motivări repetate, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 al hotărârii sale în cauza Albert c. României din 16 februarie 2010, a statuat că, art.6 §1 din CtEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către avocatul Fedosenco Margarita în numele inculpatului, nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a

instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Fedosenco Margarita în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Iuferov Anatolie xxxxx* ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **20 mai 2021**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana